

SZEFKESZTŐSÉG. KIADÓ
HIVATAL ÉS NYOMDA
Cluj, Kolozsvár, St. Baron
L. Pop (Brassai-utca) 10

Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
Zs. N. Sz. — — 558

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

ÚJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában
Egész évre — — 620
Félévre — — 320
Negyedévre — — 170
Egy hónapra — — 60
Egy szám ára, pályau-
varon és vidéken is, 3 lej
Bukarestben — 3-50

Csehszlovákiában
Egy hónapra — 25 ck
Egy szám — 1-50 ck

Cluj-Kolozsvár — VI. évfolyam, 166. szám

Igazgató: SZÉKELY BÉLA

5683. Elul 27. — 1923. szeptember 8 Szombat

Megkezdették a Szövetség ujjaszervezését

Megalakulnak a vidéki körzetek. Országos zsidó jogvédő irodát állítanak fel. Társaság alakul a Palesztinával való kereskedelem felvételére. A kolozsvári csoport munkája

(Kolozsvár, szept. 7. Az Új Kelet tudósítójától.) A temesvári IV. országgyűlési konferencia valójában a munka konferenciája volt. Az itt hozott határozatokat négy évi tapasztalatai és leszürttsége alapján hozták meg a delegátusok. A Szövetség vezetősége nyíltan feltárta a sebeket, megmutatta az okokat, melyek a Szövetség működését bénították s meg kell állapítanunk, hogy ez az őszinteség az erő jele volt, mert nyomában nemcsak új életet nyert a Szövetség működése, de olyan új irányban terelődött, mely másképp talán nem következett volna be. Az Új Kelet ismertette a konferencián hozott határozatokat s most az Erdélyi és Bánsági Zsidó Nemzeti Szövetség főtáitkához, Székely Bélához fordult, hogy a megindult reorganizációs munkáról olvasóinak beszámolhasson. A Szövetség új munkásságáról Székely főtáitkár a következőket mondotta olvasóink számára.

A Palesztina-munka kiterjesztése

— A konferencia határozatai minden irányban megállapították munkaprogramunkat. Ezeket a határozatokat az élet — négy év tanulsága — szülte nem elméleti kinyilatkoztatásoknak szánta ezeket a konferencia, de precíz utkijelöléseknek. Ezeket a határozatokat, legyenek bármilyen vonatkozásnak, az a meggyőződés hatja át, hogy a Szövetséget munkásságában elsősorban és mindegyikféleképpen a Palesztina-ideálnak kell irányítania. Palesztina-munka mindenekelőtt: ez a konferencia parancsa és ehhez tartjuk magunkat. Ebben a törekvésünkben nem akarunk elszigetelve állni, a Palesztina-munkában való részvétel minden becsületesen gondolkodó zsidó kötelessége és hisszük, hogy ebben találjuk meg legkönnyebben a zsidóság minden rétegének egységét. A politikai egység gondolata, melynek a Szövetség előharcosa volt, továbbra is célkitűzésünk marad, azonban ez egyfelől nem szoríthatja háttérbe a Palesztina-munkát, másfelől hisszük, hogy a zsidóság többi rétegei is legalábbis ugyanolyan arányban veszik ki részüket az egység megteremtésének munkájában, mint mi magunk.

A Palesztina-munka a leszerencsésebb auspiciumok között indult meg, amennyiben már temesvári konferenciánkon résztvett Nachum Tisby, a palesztinai executive kereskedelmi és ipari osztályának vezetője, aki egy állandó Palesztina-kiállítás anyagát hozta magával Kolozsvárra. A vele folytatott tárgyalások sok tekintetben pozitív eredményt hoztak, amennyiben olyan gazdasági kapcsolatokra tettünk szert, melyeket a múltban nélkülöztünk. Ezek a kapcsolatok két irányúak; egyfelől módunkban lesz a zsidó iparos-tökének vállalkozó kedvét Palesztina felé irányítani, amennyiben Palesztina-hivatalunk szinte konzulátusi hatáskörrel gazdasági kérdésekben felvilágosítással szolgál és a vállalkozások lehetőségét megadja. Másfelől megvalósulás elé került egy olyan kereskedelmi társaság megalakulása, mely kereskedelmi relációkat teremt Erdély és Palesztina között. Ennek a kereskedelmi kapcsolatnak kimélyítésével komoly szolgálatokat véltünk teljesíteni Erdély gazdaságának is, a Palesztina-gondolat elmélyítése mellett.

A kolozsvári Palesztina-hivatal mellett Pollák Sándor dr. vezetésével megalakult Palesztina-bizottság, amel főképen az Alijah és Hachsarah munkáját fogja irányítani és szervezeten lefolytatni. Ez a bizottság választja ki azt az emberanyagot, mely alkalmas a honépítő munkára és ez gondoskodik ennek az anyagnak szellemi és fizikai előkészítéséről.

A Szövetség ujjaszervezése

A szövetség csak úgy tudja minden irányu programját megvalósítani, ha szervezeteit kiépíti. A reorganizáció munkájában két elv érvényesül, egytelől a felülről lefelé való szervezés, másfelől

pedig a decentralizáció, mindenekelőtt tehát Kis Intéző Bizottságot kellett az első elvnek megfelelően kiépíteni. Míg eddig tanácskozó szerv volt, most a munka szervévé lett, melynek osztályai önállóan és az osztályvezetők teljes felelőssége mellett működnek. A szervezeti osztály ügyeit Weissburg Chaim dr. és Stotter Aladár végzik. A gazdasági ügyosztály Salamon Jakab és Fekete Samu dr. között oszlik meg. A politikai osztály élére Klein Miksa dr. került. A Palesztina-ügyek vezetője Pollák Sándor dr. A kulturális program megvalósítója Antal Márk, aki máris megkezdte ilyen irányu munkásságát. Az ügyosztály alakult Spitzer József dr.-ral az élén, ki a zsidó jogvédelmet szervezi országosan meg.

Az elnökség október hó 8-ára már össze is hívta a Nagy Intéző Bizottságot, mely a temesvári határozatokhoz képest így most már sok kérdésben a konferencia hatáskörét gyakorolja.

A körzetek megalakulása

A Nagy Intéző Bizottság üléséig meg kell hogy alakuljanak a körzetek is. A szervezeti osztály Erdély és Bánság területét hat körzetre osztotta: 1. körösvidéki, 2. bánsági, 3. máramarosi, 4. barcasági, 5. székelyföldi és 6. szamosmenti körzetekre. A körösvidéki körzet székhelye Nagyvárád és működési köre Bihar, Szilágy- és Szatmármegyékre terjed.

A bánsági körzet Temes-Torontál, Krassó-Szörény-, Arad- és Hunyadmegyékre terjed, székhelye Temesvár. A máramarosi körzet a kompakt tömegben élő máramarosi zsidóságot foglalja magába Máramarossziget székhellyel. A barcasági körzet székhelye Nagyszében és működési köre Szében, Brassó-, Fogaras- és Alsó-Fehérmegyék. A székelyföldi körzethez Maros-Torda-, Csik-, Háromszék-, Udvarhelymegyék és Torda-Aranyos egy része tartozik. A körzet székhelye Marosvásárhely.

Elfogatási parancsot adtak ki Radics ellen

A jugoszláv kormány megkezdte a blokk elleni rendszabályok foganatosítását

(Belgrád, szept. 7. Az Új Kelet tudósítójától.) Vasárnap Zágrábban letartóztatták Prptics zágrábi nagykereskedőt, Radics legbensőbb baráti körének egyik tagját. Prptics azzal vádolják, hogy Radics külföldi utazását elősegítette. Hír szerint az ő utóján tette meg Radics a magyar határig vezető utat. Politikai körökben úgy ítélik meg ezt a letartóztatást, mint a blokk ellen elhatározott intézkedések foganatosításának megkezdését.

A „Pravda” azt írja, hogy a kormány intézkedést tett több Radics-párti politikus letartóztatására.

Letartóztatási parancsot adtak ki Radics ellen is,

melyet nyomban foganatosítani akarnak, mi-helyt Radics az ország területére teszi a lábát. A kormány — a jelek szerint — minden töle telhető eszközzel meg akarja hiusítani Radics visszatérését. Ennek a céljának elérésére alkalmas eszköznek tekintik a letartóztatási parancsot is.

A belügyminisztériumban egyébként lázas előkészület folyik a tartományi kormányzat likvidálására s a kerületi beosztás bevezetésére. Ezt az átalakulást is úgy ítélik meg, mint

a blokk elleni küzdelem egyik eszközét.

Vasárnap este egy bként hosszú beszédet tartottak Jovanovics Ljuba, a nemzetgyűlés elnöke és Jankovics Velizár miniszterelnökhelyettes. A klerikálisok feltételei felett csak Pasic visszaérkezése után fog dönteni a párt, melyeket előbb a radikális párt főbizott-

A szamosmenti körzet székhelye Dés lesz, melynek cionistái már a múltban tanúságot tettek, hogy méltóak a körzeti központtal járó nagy feladatok ellátására. A szamosmenti körzet Kolozs-, Szolnok-Doboka-, Beszterce-Naszód- és Torda-Aranyosmegeye tordai körzetét foglalja magában. A körzetek elnökei a központi elnökség tagjai, élükön pedig a Kis Intéző Bizottsághoz hasonlóan megszervezett vezetőségek állanak.

A körzetek a jövő hónapban már meg is tartják alakuló konferenciájukat.

A jogvédőhivatalok megszervezése

A Szövetség működése új és igen fontos körrel bővül: a jogvédőirodák országos megszervezésével. Ezeknek a jogvédőirodáknak az lesz a feladatuk, hogy segítséget és jogi védelmet nyújtsanak a zsidóságnak, akár kollektive, akár pedig individuálisan, a zsidóságuk miatt szenvedett sérelmek esetén.

A kolozsvári jogvédő iroda vasárnap alakul meg, legjobb zsidó jogászaik bevonásával. A kolozsvári iroda szervezi meg a vidéki irodákat is.

A kulturális munka

A kulturális ügyosztály, Antal Márkkal az élén, már meg is kezdte működését és a kulturális tevékenység minden körét felölelte. Ez a bizottság látja majd el a vidéki csoportok előadásait megfelelő művészi programmal, gondoskodik az ifjúság iskolán kívüli neveléséről, vezeti a hebraizálás munkáját és különös súlyt fordít iskoláink kiépítésére, melynek alapfeltételül a tanító- és tanárképzést tekinti.

A kolozsvári csoport munkája

Az általános szervezés Kolozsváron is érezteti hatását. Ujjáéled a kolozsvári szervezet is, mely nagyszabású kulturtevékenységet akar kifejteni. Örömmel könyvelhetjük el a Mizrahi tábor megmozdulását is. A kolozsvári csoport ujjáéledése biztató jele annak a reorganizációnak, mely az egész országban minden eddigit felülmúló lendületet adott a mozgalomnak.

sága fog letárgyalni, melyet ez alkalomra a párt tekintélyesebb politikusaival még kiegészítenének. Arról is beszélnek a politikai körökben, hogy

a klerikális párt követeléseire való tekintet nélkül is kormányváltozás lesz.

A maribori „Strázsa”, a klerikális párt lapja vezércikket írt Radics külföldi utazásáról. Politikai körökben azt tartják, hogy a vezércikk a klerikális párt álláspontját fejt ki Radics ellen.

A „Strázsa” szerint Radics fel fog kelteni bizonyos szimpátiát Angliában a horvát nép iránt. Az angol sajtó egy része Radics mellett foglal állást, a cikkeknek azonban a lap szerint nagy jelentősége nincs; a külföldi utazásnak nagyobb sikere valószínűleg nem lesz. Ilyen formában — írja a „Strázsa” — lehet pénzkérdésnél eredményt elérni, de

olyan állam nem akad, amely egy ember szavára beavatkozzon másik állam belső életébe.

— A horvát tömegek — írja tovább a klerikálispárti lap — megmaradnak ugyan Radics mellett, de az egész akció nem egyéb, mint az ország belpolitikai életének egy jelentéktelen epizódja.

— Mária szerb királynének fia született. Belgrádból jelentik: Mária királynének fia született. Az ujszülött herceget István névre fogják keresztelni. Anya és gyermeke a körülményekhez képest teljesen jól érzik magukat. Mária királyné leánya lebetegedésének hírére ma reggel Szinajából Belgrádba utazott.

ÜKRÖKET
s virágesszalással,
ajzok után
vitelben készit
és tükörgyára
Bolvai-utca) No. 3
ra foncsoroz

nyant, platinát és
ágaköveket a leg-
gásabb árban be-
ltok. Legolcsóbb
vásárlási forrás
szereken, órák-
n, dísztárgyakban

kszerész

0.
tca) 2
a n

300
pítől
aphatók
b an!

Dea-Mare
orlozy 18. szám

Leszállított árák!

HARISNYA, KEZTYÚ ÉS KÖTÖTTÁRU KÜLÖN-LEGESSÉGEK EREDETI GYÁRI ÁRBAN ÁRUSITTATNAK

BLATT

Leszállított árák!

KÖTÖTT-SZÖVÖTT ÁRUHAZA CLUJ KOLOZSVAR FÖTÉR 13. SZÁM ALATT

Allami tisztviselőknek külön engedmény!

Ha művészi kivitelű fa vas butort

ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR RESZV.-TÁRS. butortermeit Asztalosok furnírszükségeiteket legolcsóbban itt szerezhetik be

צירקא 200 גריכישע אחרונים מובחרים... Josef Friedländer, Cluj Brassai-utca 9. szám

Vállalok biztosításokat minden ágazatban a közel 50 év óta fennálló „FRANCO-ROMÂNĂ“ általános biztosító részvénytársaság részére

LIQUEURS Bogszá

Nem lesz első osztály ezidén az elemi iskolákban

Pedagógiai kérdések és gondolatok a tanév elején

Nemrégiben rendelet jelent meg arról, hogy a csatolt területek iskolái — így a zsidó intézetek is — kötelesek áttérni a régi királyságban elfogadott és használt tananyagbeosztásra és órarendre. Hogy ez mit jelent, azt pillanatnyilag és e szűk keretek között nem lehet megállapítani, egy azonban bizonyos, hogy számolni kell az itteni idő- és anyagbeosztással s ehhez hozzáfőrmálva és alkalmazkodva lassu — nem ötletszerű — módszertani változtatással lehet csak áttérni az új előírásokra, hogy a gyermekek nagyobb szellemi megerőltetésnek ne legyenek kitéve és így a tanulás minden zökkenés nélkül zavartalanul folytatható legyen. Ha egy év alatt kellene megtörténni az új anyagra való teljes áttérésnek, ugy ez non sens, mert számítva a gyermekek korával — a regátban más mennyiségű és minőségű anyagot ölel fel a tanterv, mint a kapcsolts részekén — oly rövid idő alatt, mint egy év, még kapcsolat sem létesíthető a kétféle tananyag között. A gyermek egy pár átmeneti év nélkül ugy nézne ki, mintha egy épülőház földszintjére második emeletet építenének, nem létesítve kapcsolatot a kettő között. Amint és amennyire ez lehetséges, ugy mutatható fel az előbbinél is eredmény. Hogy milyen lenne az eredmény, arról fölőlesleges szólni.

Átmeneti időnek legalább négy év szükséges, hogy beilleszthető legyen az újonnan előírt tananyag, illetve hogy az itteni speciális viszonyok tekintetbevételével kontaktus létesíthessék a régi és az új keret között.

Míg eddig a tankötelezettség kezdete a hat éves korban volt megállapítva és tartott a tizenkettedik esztendőig, addig a mostani rendelet a hetedik évet írja elő a tizenötödik életévig, mely után a tanuló a negyedik középiskolai osztály után elbocsátó, illetve abszolváló bizonyítványt kap.

Mivel pedig a hétéves gyermekek most a II. osztályba kerülnek, hatéveseket pedig felvenni nem szabad az I. osztályba, eszerint ezidén nem lesz első osztály, jövőre nem lesz második és így szukcesszive folytatódik tovább.

Ezzel kapcsolatban sok más kérdés tódul előtérbe. Egy négy vagy hat osztályba osztott elemi iskolában ugyanannyi véglegesített tanerő működik. Mi törtélik most azzal a tanítóval, akinek nem lesz első osztálya? Fizeti-e az állam, vagy a nemzeti kisebbség, illetve felekezeti? Az biztos, hogy az illető tanító fizetés nélkül maradhat, viszont az az iskola, melyet az állam nem szubvencionál, illetve önmagát fedezi, az iskola kuratóriuma nehéz helyzet elé kerül. A bevétel egy hányadától (kevesebb gyermekről léven szó) elesik, viszont a tanítók fizetését meg kell adni, tehát itt a fizetéséget illetőleg a tanítóóság károsodni fog?

Mi törtélik azokkal az elsőosztályu tanulókkal, akik osztályismétlésre utasítottak? Két-három gyermek miatt külön osztályt kell-e vagy fognak felállítani?

A tananyag mennyiségére és minőségére vonatkozólag felhozunk egy-egy példát. Míg például eddig a III. elemiben a földrajzanyag a földrajzi alapfogalmakon kívül az illető város, illetve megye volt, amelyben az iskola van, addig az új előírás szerint a földrajzi alapfogalmakon kívül egész Románia tanítandó, ami eddig IV. osztályu anyag volt, a IV. osztályban pedig már az egész kontinens földrajza tanítandó, amit az V—VI. osztály anyaga ölelt fel. A IV. osztály nyelvtananyaga magában foglalja a „Polgári ügyiratokat“ (nyugta, kotelevény, elismervény, szerződés, pályázat stb.) is, ami szintén az V—VI. osztály tananyaga.

A történelem „Dácia és a dákok“-tól kezdve egész napjainkig felöleli az egész anyagot a IV. osztályban. A számtan és mértannál szintén, de ép így a többi tárgynál is kimutatható, hogy hat osztály hatévi anyaga van összeszorítva négy osztályban. Míg eddigi beosztás szerint a III. osztály ezerig tanulta a négy alapműveletet, az új előírás szerint milliós számkörben kell tanítani a négy alapműveletet. A IV. osztály anyaga a törtékel kezdődik és magában egyesíti az eddigi V.—VI. osztály számtani és geometriai anyagát. Mindez kimutatható a természetrajznál, vegytannál és természetannál is.

Ezek alapján is természetesen látszik, hogy legalább négy év szükséges átmenetileg, míg az új beosztásra áttérnek az itteni iskolák. Szükséges ez a kétféle anyag összeegyeztetés szempontjából, másodsor pedig azért, mert ugy a tanítók, mint a tanulók küzdenek az új nyelv elsajátítá-

sának nehézségeivel. Szükséges továbbá, hogy megfelelő tankönyvek álljanak rendelkezésre az átmeneti idő alatt is, melyek már az átmenettel számolnak.

Szükséges, hogy a tanügyi hatóságok türelemmel és nagyfokú utbaigazitással, jóindulatu támogatással pártolják a tanítóóságot; akkor bizton remélhető, hogy a rendelet pontosan, jól és minden zökkenéstől mentesen lesz végrehajtva.

Kaufheil Ernő (Timisoara)

Palesztinai növénykiállítás Prágában

Rubinovics dr. és felesége gyűjteménye

(Prága, szeptember 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ritka érdekességű kiállítás nyílt meg vasárnap délelőtt a régi zsidó városháza dísztermében. A terem falai tele vannak aggatva Palesztina és Arabia flórájának gazdag gyűjteményével. A kiállítást Rubinovics Efraim dr. jeruzsálemi tanár, a palesztinai kormány botanikai előadója tudós feleségével együtt rendezi. A kiállítást Stein dr. városi tanácsos, a prágai izr. hitközség elnöke nyitotta meg. Rubinovics tanár röviden ismertette a kiállított objektumokat.

E sorok írójának alkalmá volt az érdekes házaspárral megismerkedni. Rubinovics tanulmányai befejezése után asszisztense volt a lausannei egyetem botanikai intézetének. Felesége is botanikai tanulmányokat végzett Németországban és férjének ma tudományos munkatársa. Az asszony választékos német nyelven társalog, maga Rubinovics inkább arabul, héberül és angolul beszél folyékonyan. Három éves kisleányukat, Ajelet Hasachart („Hajnali csillag“) is magukkal hozták, de a gyerek csak héber nyelven ért. Rubinovics tanár a kutató lelkesedésével beszél tudományos felfedezéseiről. De nem szívesen nyilatkozik újság számára, mert azt mondja, az igazi tudományos munka nem szorál dicséretre, a kiéjtett szó profanizálja a tudós rejtett belső megelégedését.

Kutatásai nemcsak a botanika tudományára terjednek ki, hanem mint alapos készültőségű tóra- és talmudismerő, aki az arabs nyelv és irodalom tudosa is, rendkívül érdekes összefüggéseket derített fel a régi zsidó növénynevek, a modern arabs nyelv természet tudományi elnevezése és a gyakorlati és gyógy növénytermesztés nomenklaturája között. E téren elért eredményeiről a botanika egyik legkiválóbb kutatója, Löw Imánuel dr. szegedi főrabbi ismételtlen megemlékezett értekezéseiben. Rubinovics a botanikai kutatás feladatain túl művelődéstörténelmi és szociológiai célokot is szolgál, mert vissza akarja vezetni a zsidó népet a természethez, amelytől az évszázadok viszontagságai elszakították.

Megkérdeztem Rubinovicsot, milyen véleménye van az arabokról. Rubinovics, aki éveken át járt az arab nép között, a legnagyobb dicséret hangján nyilatkozott róluk. Jóindulatu, szorgalmas és béket kedvelő nép, amely egyáltalában nem rivalizál a zsidósággal és ahol elő is fordulnak összeütkezések, ezek rendszerint csak politikai, de még inkább birtokpolitikai machinációk tudhatók be. Rubinovics véleménye szerint az arabs nép egyáltalában nem áll utjában a palesztinai zsidó állam fölépítésének és a zsidó kultúra megerősödésének. (E. Á.)

A magyar kölcsön

Genf, szeptember 7. Zimmermann, a népszövetség bécsi főmegbizottja politikai dezsónét adott, amelyen megjelentek gróf Bethlen István magyar miniszterelnök, továbbá a népszövetség pénzügyi és gazdasági bizottságának elnökei, valamint több pénzügyi szakember a népszövetségből.

Bethlen és Daruváry tegnap meglátogatták lord Robert Cecilt, majd Niemayerrel és Avenol népszövetségi főtítkárral tárgyaltak. A magyar küldöttség többi tagjai a népszövetség különböző bizottságainak ülésein vettek részt.

A párisi „Éclair“ jelentése szerint a kisanant magatartása a magyar kölcsön ügyében látszólag kedvező, alapjában véve azonban hajthatatlan. A kisanant rettegése Magyarország fegyverkezéséttől valóságos nevetségesség. Remélhető, hogy Bethlen, aki gyakorlott diplomata, legyőzi a kisanant indokolatlan bizalmatlanságát és bebizonyítja nekik, hogy egyetlen békés országnak sem lehet érdekében az elégedetlenség tüzét szítani a legyőzött államok között.

Nem a Kin

(Bu A román dasági k hétre át hoz érke félhavon esetre m nik meg hirdet h pálcát. A mentariz turát kö zöl, ame szövetség diktát

Az érde Az N. R. (P a jelenle sége hiv jait a ha csegteti. port, am koncentru kezésre a vallási, n tet nélkü állam sz Min érheti el, egy kézh ugy hatá val Pade nemzeti A a halál b A halott tura vált ciónak k nézve ke

Az a Casa

(Ko dósítóját legfőbb ag az összes levő faáll nába meg rilor rend év elsejév szerződése a magyar nába ment az erdők Bánátban és az erdő voina szün Ez e nek termel Az akció i vezetett. A lyos gazda tének szep az ország deletet kés a már meg meghosszab ez idő alatt den termel A fa ciót határo vábbi tevé 1. A és bánáti kívül álló, nagyfontos mielőbb juttatni. 2. E nemcsak a részt a sz termelési e vezető mego mindenkor tást is aka ség minden 3. K

**Nemzeti diktatúrát követel
a romániai fascizmus
Kinevezték a fascista szövetség
diktátorát**

(Bukarest, szept. 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) A romániai fascista mozgalom, amelynek gazdasági koncepciója és eszmei tartalma hétről-hétre átalakuláson megy keresztül, új fázisokhoz érkezett. A mozgalom hivatalos lapja, a félhavonként megjelenő „Fascismul”, esetről-esetre más és más jelszóval a homlokán jelenik meg. Hol az internacionális nagytőke ellen hirdet harcot, hol a liberálisizmus felett törpalcát.

A „Fascismul” legújabb száma a parlamentarizmus megszüntetését és nemzeti diktatúrát követel. A lap első helyen kiáltványt közöl, amelyből meg tudható, hogy a fascisták szövetsége már

diktátort is kinevezett Padeanu professzor személyében.

Az érdekes kiáltvány egyébként így hangzik: Az összes fascisták tudják, hogy az F. N. R. (Fascisták Nemzeti Szövetsége), amelyet a jelenlegi helyzet sürgős orvoslásának szükségére hívott életre, nem politikai párt, párttagjait a hatalom birtoklásával tehát nem kezegeti. A fascisták szövetsége hazafias csoport, amely nagyszerű eszmének szolgálatára koncentrálni akarja az ország összes rendelkezésre álló erkölcsi és anyagi erejét. Tagjait vallási, nemi és osztálykülönbségre való tekintet nélkül harmonikusan állítja sorompóba az állam szolgálatára.

Mint hogy céljainak realizálását csak úgy érheti el, ha a hatalmat diktatórikus módon egy kézbe összpontosítja, a fascista szövetség úgy határozott, hogy a diktatura gyakorlásával Padeanu professzort, a szövetség elnökét, a nemzeti eszme régi ideális harcosát bizza meg.

A parlamentarizmus rothad, magán hordja a halál bélyegét, vagy talán már meg is halt. A halott parlamentarizmust a nemzeti diktatura váltja fel szükségképpen. Ennek a koncepciónak konkluzióját legelőször a szervezetünkre nézve kell levonnunk.

**Az erdőtermelők akciója
a Casa Padurilor rendelete ellen**

(Kolozsvár, szeptember 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ismertettük annakidején a bukaresti legfőbb agrárbizottságnak azt a határozatát, hogy az összes kisajátított vagy kisajátítható erdőtalajon levő faállomány a talajjal együtt az állam tulajdonába megy át. E határozat alapján a Casa Padurilor rendeletet készített, amelynek értelmében ez év elsejével az említett erdőkre érvényben volt szerződések éppen úgy hatályukat veszítik, mint a magyar állam kezéből a román állam tulajdonába ment erdők szerződésai. Szeptember elsején az erdőkisajátítási rendelet szerint Erdélyben és Bánátságban is megkezdődtek volna a kisajátítások és az erdőtermeléseket az egész vonalon be kellett volna szüntetni.

Ez ellen a Faegyesület kolozsvári körzetének termelőirdekeltsége erőteljes akcióba kezdett. Az akció ismételt intervenciók után eredményre is vezetett. A Casa Padurilor belátva azokat a súlyos gazdasági károkat, amelyek eredeti rendeletének szeptember 1-ével való végrehajtás esetén az ország gazdasági életét érthették volna, új rendeletet készített, amely 1923—24. termelési évre a már megszerzett termelési engedélyek hatályát meghosszabbítja. Egyben azonban elrendeli, hogy ez idő alatt a Codul Silvie követelményeinek minden termelő eleget tenni tartozik.

A fatermelők ebben az ügyben egységes akciót határoztak és pontozatokba foglalták a további teendőket. A főbb pontok a következők:

1. Az ugyanazonos helyzetbe került erdélyi és bánáti összes fatermelők a Faegyesületen kívül álló, de egységes szervvel kívánják a nagyfontosságú kérdést napirenden tartani s mielőbb és minél szerencsésebb megoldásra juttatni.
2. Ezzel egységesen felállított szervvel nemcsak erőteljes akciót kíván lefolytatni, egyrészt a szerződésrevíziók materiális, másrészt termelési engedélyek formai kérdéseinek kedvező megoldása terén, hanem mind e kérdések mindenkor állásairól teljesen precíz tájékoztatást is akar adni az egybetömörülő érdekeltség minden tagjának.
3. Külön és egymás érdekeit sértő akciók

helyett egyes speciális esetek elintézésére is berendezendők tartja az irodát.

4. Az iroda intéző bizottságának tagjairól dr. Metes Péter, a Szövetség kolozsvári körzetének jogtanácsosa, dr. Rácz Miklós és dr. Böszörményi Sándor kéretnek fel.

Az iroda a mai napon kérdőívet bocsátott ki az összes erdőtermelőnek. Az íveken a következő rovatokat kell kitölteni:

Erdőtulajdonos neve, székhelye. Erdő fekvése, megye, járás, község. Kitermelő neve, cége, pontos címe. Kitermelési szerződés kelte (vagy tulajdonos-e a termelő). Erdőterület nagysága kat. holdakban, mennyit termelt már ki és mennyi van még kitermeletlen? Kisajátított

A bécsi Hakoah szenzációs győzelme Londonban

Nagy gólaránnyal győzte le a legjobb angol csapatok egyikét

(Bécs, szeptember 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Reuter-ügynökség jelenti Londonból: Vasárnap zajlott le az Upton Parkban a nagy érdeklődéssel várt mérkőzés a bécsi Hakoah és a londoni West Ham United között, amely a bécsi zsidó csapat váratlan nagy győzelmével végződött.

A mérkőzés eredménye 5:0, félidő 3:0. A gólok közül Neufeld hármat, Hesz és Katz egyet-egyet lőttek. A bécsiek kitűnően játszottak és győzelmük megerdemelt volt.

A londoni távirat hétfőn délelőtt érkezett Bécsbe, ahol az összes sportkörökben érthető nagy feltűnést keltett. Ez a szenzációs eredmény felülmúlta még a legvérmesebb reményeket is. A „Wiener Morgenzeitung” még hétfőn délben különkiadásban jelent meg, amely már részleteket is közölt a nagyszerű mérkőzésről. A tudósítás szerint

több mint 20.000 ember szorongott az Upton Park hatalmas sportpályáján. A Hakoah olyan kombinációt produkált, amilyent amatőr csapattól alig látni. A nézőközönség először meg volt

ták-e az erdőt, vagy annak valamely részét (lehetőleg I. és II. foku agr. bizottság határozat száma is közlendő)? Milyen célra sajátították ki az erdőt és kinek a részére? (Kincstár, község, legelő, erdő stb.) kapott-e és kitől, mikor, mily szám alatt a termelés betiltására vagy a kitermelt anyag kiszállítására tiltó vagy korlátozó rendelkezést? Van-e és milyen nagyságú területre termelési engedélye? Termelési engedély száma, kelte, kiállító erdészeti hatóság megnevezése. Tett-e le a kitermelő vagy tulajdonos újjaerdősítési kauciót, mennyit, mikor, hová? Kérelmezte-e már a Codul Silvie alapján az üzemtérj jóváhagyását, s ha igen, azon eljárás milyen stádiumban van?

döbbenve, de azután lassankint a Hakoah pártjára állott és lelkesen megjelzett minden sikeres akciót. A Hakoah legénységének egyetlen győne pontja sem volt, a csapat óraműszerű pontosságú összjátékot produkált és mindenki a helyén volt. A Hakoah kiemelkedően legjobbjai Guttmann, Neufeld, Grünwald, Gold és Scheuer voltak. A nagy gólkülönbség arra vezethető vissza, hogy a West Ham United nagyon lebecsülte a Hakoah teljesítőképeségét.

A mérkőzés után a jelenlévő szakemberek és újságírók teljesen trappirozva voltak a Hakoah teljesítményétől. A különben hűvös és flegmatikus angolok a legnagyobb lelkesedéssel és elragadtatással beszéltek a játékról. Ez a mérkőzés újabb dicsősége a zsidó sportnak és fokozott jelentősége van azért, mert abban az országban játszódtott le, ahol a sportnak talán a legnagyobb szerepe van a közéletre és amelynek kormánya döntő befolyással szól bele a zsidó nép jövőjébe. Az összes nagyvilági lapok feltűnő helyen közölték a nagy sporteseményt és meleg szavakkal méltatták a Hakoah teljesítményét.

Pestis fenyegeti Japánt

Ezerszámra hevernek a temetőket a romok alatt, Yokohama még mindig lángokban áll. Megindult a segélyakció

(London, szeptember 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Japánban a földrengés irtózatossá katalizmájának utolsó felvonása perog le. A földrengésnek és a tűzvésznek a dühöngése, amely százezerszámra pusztította el az emberéletet és a lakóházakat, már megszűnt, de felütötte fejét az elemi csapások hűsége kiserője: a ragály és az éhség. A földrengés és tűzvész dűhe elől megmenekült lakosságra új veszedelem vár: a pestis.

A londoni japán követnek sikerült kábelösszeeskötöttesbe lépnie Tokióval, ahonnan közölték, hogy Tokióban és Yokohamában

járványok kitörésétől félnék, mert a nagy hőségben a romok alatt heverő rengeteg hulla gyorsan oszlik. Menekültek elbeszélései szerint Tokióban már is felütötte fejét a pestis, amelynek leküzdésére semmi remény sincs.

Az amerikai és japán segélymisszió az élelmezési kérdés megoldására radikális eszközökre tált, úgyhogy éhínségtől már nem kell tartani.

Rómából érkezett távirat szerint a halottak vélt

Martino olasz nagykövet szerencsés megmeneküléséről értesítette az olasz kormányt.

A vatikán azonban még nem értesült apostoli delegátusának sorsáról.

Fukuda tábornok a hadijog alapján parancsot kapott, hogy Tokióban a rendet helyreállítsa. A fosztogatókat statáriális uton agyonlövik.

Nagasakiból érkezett jelentés szerint Yokohama kikötője összes telepeivel együtt lángokban áll.

A Standard Oil Companie olajtartályai felrobbantak.

Az égő petróleum hatalmas folyamokban ömlik az utcákon és mindent felgyújtott. A kikötőkben a hajók lángokban állanak.

Egy kábelátvirat szerint Slovi német nagykövet a japán földrengés alkalmával gyermekeivel együtt megmenekült. Az amerikai nagykövetség, a hollandiai és kínai követségek teljesen elpusztultak. Az olasz nagykövetség megsérült. A francia nagykövetségi épületből csak egy rész maradt meg. A német, svájci, lengyel és cseh követségek kisebb mértékben megrongálódtak.

Hamburgból jelentik: Az eddigi megállapítások szerint a Kelet-Azsiában rendszeres közle-

kedést fentartó német hajók közül a földrengés idején egyik sem volt Japán vizeken.

Az orosz szövetségi megállapítja, hogy Japán úgy is mint szárazföldi és úgy is mint tengeri nagyhatalom

tekintélyes időre háttérbe szorult.

Amerika, Kína, Oroszország és Anglia a politikai viszonyok új rendjével kerülnek szembe.

A „Matin” szerint Oszakában több ezer tegeyc bennégett a fegyházba. Megállapították, hogy Dujarin francia konzul meghalt.

Az Egyesült-Államok ázsiai flottájának érkezését csütörtök éjjelre várják Yokohamába. Két nagytípusú japán hadihajó tengerrengés következtében elsüllyedt.

Moszkvai távirat szerint az elpusztult Japán felsegítése érdekében indított akció Szovjetországban meleg megértésre talált. A kormány állandó segélynyújtást tervez.

Az amerikai hajóraj parancsnoka, amely Yokohamába segítséget visz, jelenti, hogy

az áldozatok száma halottakban négy-százezer, sebesültekben hatszázezer,

a hajléktalanok száma négy-öt millió. A „Times” jeientése szerint Japán anyagi vesztetégei lényegesen nagyobbak, mint az Oroszországgal folytatott összes hadjáratainak kiadásai. A kárt tízmilliárd yenne becsülik.

Bukarest, szeptember 7. A király részvét-táviratot küldött a mikádóhoz a Japánt ért szerencsétlenség miatt. Károly trónörökös a japán trónörökösnek fejezte ki részvétét. A kormány a bukaresti japán követségnek tolmácsolta Románia gyászát, Japán szerencsétlenség felett.

A csütörtöki francia minisztertanács elhatározta, hogy a Japánt ért katasztrófa fölött való gyász jeléül holnap valamennyi hivatalos épületen féllámpára eresztik a zászlókat és a szórakozó helyeket felszólítják, hogy tartsák zárva holnap az üzletüket.

— Stere visszavonul a politikai élettől és megírja memoárjait. Bukarestből jelentik: A „Viitorul” közli, hogy Stere, a parasztpárt ismert vezére visszavonul a politikai élettől és megírja emlékiratait, melyek a háboru előtti és alatti eseményekről érdekes részleteket fognak tartalmazni.

E n g r o s s

Szövőfonal
Grohman fejtő

Kendők:

mosó,
szövet,
barchet,
posztó,
Rachl és
berliner
fajták

Szövet

és cloth
gyári
raktáraLazar
Judovics

Lázár

import
cégnél

Gluj

Szép-
utca

Telefon: 858

Pénzügyi diktátorok Németországban

A diktátorok teljhatalmat kapnak. Egy dollár harmincötmillió márka, egy font százötvenmillió

(Berlin, szeptember 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) A német pénzügyi katasztrófa méretei csak most bontakoznak ki. A márka percéről-percre értéktelenedik, mint fizetési eszköz már a belföldön se jön számításba. A papírospénzt nagykereskedelemben eddig se fogadták el, az adás-vétel idegen értékmérők alapján történt. A papírosmárkát most már a kiskereskedelemben se használják, mert nincsen olyan üzlet, amely papírosmárkáért bármit is eladni hajlandó lenne. Devizaforgalom egyáltalában nincsen, aminek az oka, hogy nincs kínálat a devizákban.

A függő államadóság a márka elértektelenedésének következtében óriási mértékben felzaporodott.

A függő államadóság eléri az ezerbilliót.

A pénzügyminisztériumban új értékálló pénzegységről tanácskoztak. Helfferich a tervbe vett államjegyek helyett részjegyek bevezetését ki-

Románia nem helyesli Mussolini lépését

Olaszország a latin faj szolidaritására számít. Franciaország olasz barátságának ára: együttműködés a Ruhr-akcióban. Korfu lakossága tüntetett az olasz megszállás ellen

(Genf, szept. 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az európai bonyodalommal fenyegető görög-olasz konfliktusban döntő fordulatot készített elő a kisantant erélyes beleszólása, mellyel véget akart vetni a népszövetség döntési illetékessége körül húzódó diplomáciai vitának. A londoni „Daily Telegraph” tegnap azt az értesítést közölte, hogy a kisantant kilép a népszövetségből és otthagyja a perlekedő nagyhatalmakat, ha nem ismerik el a népszövetség illetékességét.

Mára kiderült azonban, hogy a kisantant genfi képviselői nem mindenben értenek egyet az olasz-görög viszályban. Románia, Csehszlovákia és Jugoszlávia delegátusai tegnap este két óránál tovább tárgyaltak Franciaország népszövetségi megbízottjával. A tanácskozásokon nyilvánvaló lett, hogy a francia delegáció időt akar nyerni és ezáltal alkalmat nyújtani a nagykövetek konferenciájának olyan határozatra, mely a népszövetséget kikapcsolja az olasz-görög konfliktusból, miáltal a népszövetségi tanács illetékességének kérdése a legegyszerűbben elintéződne. Franciaországnak ez a törekvése egyfelől arra irányul, hogy kedveskedjék Mussolininak, másrészt pedig kikapcsolassa a népszövetség közvetítését, mely iránt Párisban ellenszenvvel viseltetnek. Nagyon valószínű, hogy ez sikerülni fog is Franciaországnak. Erre lehet következtetni a bukaresti „Adeverul” értesítéséből is, mely szerint a román kormány előbb megvárja népszövetség döntését és csak azután fogja megszabni az olasz-görög konfliktusban magatartását. Annyi bizonyos, hogy

Románia nem helyesli Mussolini eljárását.

A franciáknak kedvez az is, hogy a nagykövetek tanácsának tegnapi ülését elhalasztották, mert a népszövetségtől semmiféle értesítést vagy utasítást nem kapott. A népszövetség késedelmeskedése — írja genfi tudósítás alapján a római „Tribuna” — Olaszországnak kedvez, mert közben

megerősödik a latin faj szolidaritása

Olaszországgal, mely Romániára is számít.

Érdekes megvilágítást ad a francia-olasz barátkozásnak a londoni „Daily Telegraph”. Ez a lap azt írja, hogy Görögországgal támadt konfliktusban Mussolini azzal az ajánlattal igyekszik megnyerni magának Franciaországot, hogy

a jóvátételi kérdésben otthagyja a brit álláspontot és a Ruhr-akcióban Olaszország közreműködik a franciákkal.

Berlini távirat szerint Korfuban tizenötezer embert szállítottak partra az olaszok. A görög tisztviselőket az olasz hadihajók fedélzetén tartják fogva. Az athéni politikai pártok ezellen tiltakozó határozatot fogadtak el. Egy másik athéni jelentés szerint azt táviratozzák Berlinből, hogy a görögök megkezdték Imbrosz és Tenedosz szigetek kiűrését

és előkészületeket tesznek Karagacs evakuálására is. Ezzel a hírrel kapcsolatban Róma politikai körében optimizmussal várják a konfliktus békés el-

vánja. Tervét erősen támogatják a mezőgazdák képviselői. Felmerült az a terv is, hogy aranyértékű jegyeket adjanak ki. Még nem határozták el végleg, hogy milyen megoldást választanak.

Minden valószínűség szerint a kormány pénzügyi téren

a diktatura eszközéhez fog folyamodni.

Négy tagból álló diktátor-bizottság teljhatalmat fog kapni az összes pénzügyi kérdések elintézésére és az államhatalom minden eszköze rendelkezésükre fog állni. A diktátorok: Stresemann kancellár, Hilferding pénzügyminiszter, Wirth volt kancellár és Hirsch volt államtitkár. A diktátor-bizottságnak messzire menő hatalma lesz. Devizaspekulánsokra halálbüntetést is kimondhatnak.

A külföldi értékek közben fantasztikus magasságot értek el. Egy dollár harmincötmillió márka, egy font sterling (még tegnap kilencvenmillió volt) százötvenmillió márka volt.

intézését és valószínűnek tartják, hogy valamennyi hatalom megérteti Görögországgal, hogy eleget kell tennie az olasz követeléseknek, ha el akarja kerülni a további bonyodalmakat.

Az albanok görögellenes mozgolódásával kapcsolatban azt jelentik Bukarestből, hogy Botzaris görög ezredes, akit az albániai olasz misszió meggyilkolásában bűnrészességgel vádolnak, Görögország bukaresti katonai attaséja és csak ideiglenesen hívták vissza Görögországba, épp az albán-görög határkiigazítóbizottság mellé.

Bratianu miniszterelnök Prágában

A román és cseh nép közös érdekei

(Prága, szept. 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Bratianu Jonel román miniszterelnök itteni tartózkodása alatt látogatást tett több közéleti előkelőségnél és nejevel résztvett az ebéden, amelyet tiszteletére Hiott román követ adott. Az ebéden a miniszterelnök és neje kívül résztvettek: Tomasek képviselőházi elnök, Habrmen miniszter, dr. Sámál kancellár, Zavoral apát-szenátor és dr. Baxa polgármester. A miniszterelnök nem hivatalosan járt Prágában, de a cseh fővárosban való látogatása így is fontos jelentőségű aktus a cseh-román viszony szempontjából.

Dr. Leo Winter képviselő a román miniszterelnök látogatásáról a következőket mondotta:

— A monarchia összeomlása előtt a román és csehszlovák népnek alig volt alkalma érintkeznie egymással. A régi monarchia abszolutisztikus rezsimje alatt a két nép erejét lefógták és még csak lehetőséget sem nyújtottak arra, hogy mint nemzetiségek egymással érintkezessenek. Csak a forradalom és Ausztria összeomlása után jöttek rá, hogy közös érdekeik vannak és közös lépéseket kell tenniük. Azóta a két nép közötti barátság mindjobban kimélyült. A politikában a két nép érintkezési pontjai ismeretesek. Igen gyakran nemzetközi intézmények és alkalmak hozzák közelebb a két népet és kívánatos, hogy ez a baráti közlekedés a két nép hasznára állandósuljon.

— Ötvenszázalékos kedvezményt ad a CFR. a lembergi mintavására. Tegnap nyílt meg Lembergben az első galíciai mintavásár, mely tizenhetedikéig fog tartani. A mintavásár romániai résztvevőinek a CFR. ötvenszázalékos kedvezményt ad, de csak retur, vagyis a Lembergből visszatérő kiállítóknak és áruknak a mintavásár rendezőségének igazolása ellenében.

— Az Uj Kelet marosvásárhelyi megbízottja Hirsch Simon ur, Banca Marmorosch, telefon 67, aki minden a lapot illető ügyben felvilágosítással szolgál.

— Az Uj Kelet nagyváradi kiadóhivatala Szilágyi Dezső-u. 6 sz. alatt van, ahol a a ot érdeklő bármilyen ügyet elintéznék

Az Uj Kelet a napilap
Az Uj Kelet a jelölése
Elfizetési ár felévre
Felelés szerke
Óromániában
Rador
hirdetés

Istene
Uras v
S üres

Semmi
S visz
Egyre

Hajts
Tul a
Tul a

Hajts
Rossz
Nagyu

— A
mesvári mi
közötti teme
rályi ház is
ezért jóelőre
legkésőbb tíz
lászó bizotts
igényt tartar
nak Temesv
más vendége

— Az
ciát tartana
sitónk jelent
tánsai októb
nak, amelyet
fogják megbe
viselőket a k
hogy végre
kérdéseket. I
ügyi vezérig
a régi osztrá
teljesen befe
eltörését fog
talan apróbb

— Ga
restből jelent
hajója valós
szadika közöt

— M

Nagyváradról
tegnap délel
arra kérte, h
iskola feláll
állana. Min
negyedik szer
Kolozsváron
iratkozásra fo
tolólag fogad
jesítését meg

— Be
megváltozta
szláv ujságr
plenáris ülést
zati javaslat
sitják arra, h
a szekció ügy
össze belgrád
törvény gyök

— A
Vasárnap est
diákjai a zsi
turstélyt ta
tanulóinak k
helyett gyűj
tendő Tarbu
estélyen Br

— Pr
uj husáráka
utóbbi árm
miniszterhez
városi tanács
Értesülésünk
tanács próba
ménye alapj
árakat.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
 Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.
 Előfizetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei félévre 320 lei, egész évre 620 lei.
 Felelős szerkesztő: Marton Ernő dr.
 Óromániában és külföldön az „Uj Kelet” részére kizárólag Rador Publicitate (București, Str. Gen. Berthelot 1.) hirdetési iroda vesz föl hirdetéseket.

Belétörödni

Istenem én már nem leszek semmi
 Uras vágyakkal jöttem világra,
 S üres kezekkel kell immár menni.

Semmit se kaptam, semmit se adtam,
 S visz lefelé már az életszekér
 Egyre vadabban, egyre vadabban.

Hajts kocsis, hó-hó! Ha ráz is, hát ráz!
 Tul a harmincon, nincs mit akarni,
 Tul a harmincon, nincsen megállás.

Hajts kocsis, hajrá, — keservesbüsan.
 Rossz talpigád még sohase vitt tán
 Nagyurat, büszkét ilyen koldusan.

Giszkalay János

— **A királyi család is megjelenik a temesvári mintavásáron.** A szeptember 22—24. közötti temesvári árumintavásár megnyitására a királyi ház is jelen lesz. A mintavásár résztvevőinek ezért jóelőre kell lakásról gondoskodniok és ezért legkésőbb tízenyolcadikáig jelentésk be az elszállásoló bizottságnak (Cetate, str. Eminescu 7), hogy igényt tartanak-e lakásra. Aki nekik rokonai vannak Temesváron, közöljék azok lakcímét, hogy más vendégeket ne szállásoljanak be oda.

— **Az utódállamok pénzügyi konferenciát tartanak Nagyváradon.** Nagyvárad tudósítónk jelenti: Az utódállamok pénzügyi reprezentánsai októberben Nagyváradon konferenciát tartanak, amelyen az aktuális pénzügyi problémákat fogják megbeszélni. Minden utódállam küld képviselőket a konferenciára, mely arra lesz hivatva, hogy végre rendezze a függőben lévő pénzügyi kérdéseket. Romániát dr. Arzenovics Gyula pénzügyi vezérigazgató fogja képviselni. A konferencián a régi osztrák-magyar bank likvidálását fogják teljesen befejezni s az utlevéltényszer, vizumok eltörlését fogják tárgyalni. Ezenkívül még számtalan apróbb pénzügyi kérdés kerül szónyegre.

— **Galaci hajózárat Palesztinába.** Bukarestből jelentik: A román hajózási vállalat teherhajója valószínűleg szeptember tizenötödike és huszadika között indul Palesztinába.

— **Munkás-szabadiskola Nagyváradon.** Nagyváradról jelentik: Dejeu Péter kulturtanácsost tegnap délelőtt munkásküldöttség kereste fel, amely arra kérte, hogy engedje meg egy munkás-szabadiskola felállítását. A kurzus négy szemeszterből állana. Minden szemeszter három hónapig tart, a negyedik szemeszter végén vizsgát kell tenni, amely Kolozsváron felállítandó munkásegyletetre való beiratkozásra fog feljogosítani. A kulturtanácsos pártól fogadta a munkások kérését, amelynek teljesítését megígérte.

— **Belgrádi újságírók a sajtótörvény megváltoztatásáért.** Belgrádból jelentik: A jugoszláv újságíróegylet belgrádi szekciója tegnap plenáris ülést tartott, amelyen a következő határozati javaslatot fogadták el. Az új vezetőséget utasítják arra, hogy intenzív munkával segítse előre a szekció ügyeit és tízennégy napon belül hívja össze belgrádi újságírók tiltakozó gyűlését a sajtótörvény gyökeres megváltoztatásáért.

— **A brassói zsidó diákok kulturestélye.** Vasárnap este kilenc órakor a Tarbut brassói diákjai a zsidó hitközség tanácstermében kulturestélyt tartanak a brassói középiskolák zsidó tanulóinak közreműködésével. A belépti díjak helyett gyűjteni fognak a Kolozsváron felépítendő Tarbut-gimnázium javára. A nagyszabású estélyen Brassó egész zsidó társadalma jelen lesz.

— **Próbavágás utján állapítják meg az új husárákat.** A kolozsvári mézárások a legutóbbi ármegállapítás ellen a kereskedelmi miniszterhez fordultak. A miniszter utasította a városi tanácsot, hogy új árákat állapítson meg. Értesülésünk szerint a legközelebb e célból a tanács próbavágást fog eszközölni s ennek eredménye alapján állapítja meg majd az új husárákat.

— **Hosszu üzletvezető visszatért Kolozsvárra.** Hosszu János kerületi igazgató, a CFR. kolozsvári üzletvezetője négy heti szabadságáról tegnap érkezett vissza. Hivatalát azonban még nem foglalhatta el, mert súlyos beteg lett. Az ügyeket továbbra is Stan igazgatóhelyettes vezeti.

— **Florescu igazságügyminiszter erélyes vizsgálatot sürget a bacau antiszemita zavargások ügyében.** Bukarestből jelentik: Az „Adeverul” jelentése szerint Florescu igazságügyi miniszter táviratilag felvilágosítást kért a bacau ügyészségtől az antiszemita zavargások felől, egyúttal magyarázatot kíván, miért maradtak szabaddalbon a bűnösök. Az igazságügyminiszter egyben táviratilag utasította a jasi ügyészt, utazzék Bacauba és folytasson le ott vizsgálatot.

— **Egy kacsacs család vándorlása rendőri fedezettel.** Graciózus történetkét ír meg egy londoni újság abból az alkalomból, hogy a nagy melegeben kiszáradt a St.-James-park nagy vízmedencéje. Ezt a vízmedencét a háboru alatt már egyszer mesterségesen kiszáritották, nehogy a ráeső fény miatt a Londont fenyegető Zeppelin-léghajók számára utbaigazítást adhasson. A háboru után ismét megtelt vízzel a medence s egy vadkacsacs család melléje telepedett s ott rakta meg fészket. Most, amikor kiszáradt a medence, a kacsacs család gondoskodni akart kicsinyeiről. Egy szép napon elindult, hogy más medencét keressen. A kacsacs család a Hyde-park egyik árnyas részén választotta ki egy medencét, ahol újabb fészket lerakhatta. El is indult azután a medence felé; kicsinyei a nyomában voltak. Egyszerre a Hyde-park nagy utja mellé jutottak, ahol az autók, kocsik, biciklik ezrei közlekednek végtelen sorokban föl és alá. A kacsacs család megállt a nagy akadály előtt s ott is maradt jó ideig, miautt a kacsacs család ide-oda tipegett, keresve valami olyan helyet, ahol mégis át lehetne jutni a járművek tömegéből. De nem talált. Egy rendőr, aki a forgalmat irányította, nagy találatossággal észrevette a kacsacs család baját. És mit cselekedett? Főlemelte kis botját s egyszerre megállt minden autómobil, minden kocsi és bicikli, látjáró utat hagyva a közepén. A kacsacs család ekkor szépen átvezette kicsinyeit az ut másik oldalára s tovább tipegett az új medence felé. A rendőr pedig ismét főlemelte botját s újból megindult a hatalmas forgalom.

— **Harc határőrök és rablók között.** Bukarestből jelentik: A Hotin megyei Clemen községben a határőrök és egy rablóbanda között harc keletkezett. A határőrök egy titkos földalatti fegyverraktárt fedeztek fel, amely telve volt dinamittal, kézigranátokkal és municióval.

— **Házasság.** Weinberger Mariska Dés és Hoffmann Sándor Vulkán jegyesek.

— **Pasics fia rálőtt a szerb király autójára.** Eszékről jelentik: Pacics Rade a bledi kaszinóban hazard kártyajátékban vett részt és a kártyán egy éjjel kétszáz ezer dinárt vesztett. A kissé „spicces” fiatal Pacicsot a veszteség annyira kihozta a sodrából, hogy hajnalban zajos botrányt csapott, majd hirtelen revolvert rántott elő. A teremben lévők azt hitték, hogy Pacics Rade öngyilkosságot akar elkövetni, hozzárohantak tehát, hogy ebben megakadályozzák, de Pacics ekkor elsütötte revolverét, a levegőbe lött. Ebben a pillanatban egy autó haladt el a kaszinó előtt és Pacics Rade újból felemelte revolverét, az ablakon keresztül célbavette az autómobil és kétszer rálőtt. A két golyó a gépkocsi falába fúródott és az autó megállt. A király autója volt. A terembe rendőrök és csendőrök rohantak be és a merénylőt keresték, akit igazoltattak. Így megtudták, hogy Pacics Rade lött a király autójára. A gépkocsiban egy hivatalnok és a soffőr ült és egyikük sem sérült meg. Pacics Rade nagynehezen kimagyarázta a kínos esetet. Az affér azzal végződött, hogy Pacics Rade elutazott Bledből, a kaszinót pedig a hatóságok bezáratták.

— **A jugoszláv állam átvette a délivasut vonalait.** Belgrádból jelentik: A Délivasut jugoszláv vasutvonalainak átvétele a római délivasuti egyezmény alapján augusztus 31-én éjjel 12 órakor megtörtént. A nagyfontosságú aktus teljesen meglepetésszerűen érte az érdekelteket, mert az átvételt nagyszabású előkészületek nélkül a római nemzetközi egyezményben megállapított határidő előtt hajtották végre. A délivasuti egyezmény szerint az át-

vételnek csak október 1-én kellett volna megtörténnie és a belgrádi kormány is erre az időpontra tervezte az államotást. Az utolsó hetekben azonban a külpolitikai helyzet egyre jobban bonyolódott, úgyhogy a fumei komplikációk és a görög-olasz konfliktus kívánatosá tették, hogy az ország valamennyi vasutvonalai egységes kezelés alá kerüljenek. Különösen fontos volt ez a Délivasutnál, amelynek vonalait az SHS. királyság és Olaszország között bonyolítják le a forgalmat. A sürgős rendelkezés folytán az átvétel egyelőre csak formálisan történt meg, míg a végleges likvidálást ezután fogják végrehajtani. Az átvétel nagy meglepetést keltett Olaszországban, amely azonban ez intézkedés miatt nem emelhet tiltakozást, mert az olasz kormány a Délivasut olasz vonalait ugyancsak a kitűzött határidőnél korábban, még a római egyezmény aláírása előtt nacionalizálta.

— **Betörték egy élelmiszerüzletbe.** Szerdáról csütörtökre virradó éjjel a Minorita-utcai „Lucullus”-élelmiszerüzletet ismeretlen tettesek kirabolták. Az üzlet tulajdonosa, amikor csütörtökön reggel ki akarta nyitni az üzletet, megdöbbenve látta, hogy a lakat fel van törve s az üzletben óriási rendetlenség van. A különböző élelmiszerek a földre voltak dobálva. A betörők feltörték a pénztárt és a benne talált 2500 lej napi bevételt is elvitték. Megdöszmálták továbbá a különböző árukat is. A tulajdonos megtette a teljelőntést a rendőrségen, amely megindította a nyomozást.

— **Az ébredő magyarok leleplezéssel fenyegetőznek.** Budapestről jelentik: A „Szózat” vezetőhelyen megfenyegeti a kormányt, hogy abban az esetben, ha az Ébredő Magyarok Egyesületét feloszlatatja, vagy annak tagjait üldözi, lefogja leplezni Bethlen megállapodásait az ébredőkkel. A kormány és Prónay, továbbá Bachó között ugyanis külpolitika jelentőségű megegyezés jött létre, amelynek jegyzőkönyveit nyilvánosságra fogják hozni. Az Ébredő Magyarok Egyesületének vezetősége — írja az idézet újság — egyelőre a lojális hallgatás álláspontjára helyezkedett és a legnagyobb szükség esetén nyulna az indiszkréció eszközüéhez. Ez azonban nagy feltűnést keltene az egész világon és Bethlen pozícióját a kisantant nyilvánvaló támogatása ellenére alapjaiban meg ingatná. Prónay alezredes egyébként a parlamentben meglátogatta a belügyminisztert, aki előtte hevesen tiltakozott az ellen, hogy több ébredőnél, akiknek a jelen esethez semmi közük, házkutatást tartanak.

* **Orvosi hír.** Dr. Wertheimer M. szülész-nőgyógyász hazaérkezvén, rendelését ismét megkezdte Str. Regina Maria (Deák Ferenc-utca) 48 szám alatt. Rendei d. u. 3—5-ig.

— **Szeptemberben döntenek az erdélyi szénbányák feloldásáról.** Ismeretes, hogy a kormány olyan alacsony árakat szabott a rekivált szénmennyiségekre, hogy még a termelési költségeket sem fedezték. Ehhez járul, hogy az ilyen módon végeztetett kényszereladásoknál sem fizetik a leszállított szénmennyiségek árát. A hangsúlyozottan iparellenes kormányintézkedések közgazdasági szakértők véleménye szerint abban lelik magyarázatukat, hogy a liberális tőke a petrosényi szénművek után be akar vonulni a többi szénbányába is. Az érdekelt bányaművek tényleges változást várnak attól a bizottságtól, melynek szeptember végén kellene összeülni, hogy az utolsó három hónapos időtartamra visszamenőleg megállapítsák az új szénárakat.

— **Budapesti család, aki kolozsvári cég nevében sikkaszt.** Budapestről jelentik: Feuerstein József 33 éves banktisztviselő a Wiener Bankverein budapesti főintézetétől még májusban százezer lejt csalt ki. A csalásnak érdekes kolozsvári vonatkozása van, amennyiben a szélhámos banktisztviselő a csalást úgy követte el, hogy a Neuberger Testvérek kolozsvári fakeskerkedő cég aláírásával ellátott utalványt mutatott fel, amely százezer lejnyi összegre megfelelő magyar korona kifizetéséről rendelkezett a felmutató javára. A csalásra most jöttek rá. Feuerstein úgy látszik megszimatozta hogy bűnét nem lehet tovább palástolni, mert a napokban megszökött Budapestről, ahol addig az éjjeli mulatók állandó alakja volt.

— **Ázsiai kolera Oderberg mellett.** Kassáról jelentik: Pudlauban, Oderberg mellett, egy kereskedelmi utazó ázsiai kolerában megbetegedett.

KÖZGAZDASÁG

A zárolt lejletétek egyrésze felszabadult

(Kolozsvar, szeptember 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ismeretes a pénzügyminiszternek még februárban kiadott azon rendelkezése, amely a külföldi tulajdonosok lejletéteit blokk alá helyezi. Ez az intézkedés különösen külföldi iparos és kereskedő körökben okozott nagy visszatetszést és a pénzügyminiszter külföldi útján bizonyára több oldalról hallott erre vonatkozó kifogásokat.

A devizafelügyeleti hivatal legújabb 330.

Megnyílt a prágai mintavásár

A városok kongresszusa. A vásár jó auspiciumi. Csárdás a teadélutánon

(Prága, szeptember 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Már az elmúlt héten megjelentek Prága utcáin a mintavásár előhírnökei; francia, angol, spanyol, szerb és román felirásokkal.

Az idei őszi vásárnak komoly a külső képe. A vezetőség tartós jellegű intézménnyé igyekszik kiépíteni a vásárt, olyanná, mely a gyártás és kereskedelem keretein túl igazgatási és szociálpolitikai feladatokat is von működési körébe. Erről tanuskodik a csehszlovákiai városszövetség gyűlése, melyet egy kis tülzással nemzetközi városfejlesztő kongresszusként hirdettek.

A városfejlesztő kongresszuson Rothnagi mérnök elnököt, megjelent Srba közmunakügyi miniszter is, aki megígérte, hogy a szlovenszói városok fejlesztésére nagyobb gondot fog fordítani a kormány.

A kiállítás területén a megszokott mozgalmas kép valamivel csendesebb, mint a vásár a szabad ég alatt, mert elmaradtak a piaci árusok. Ez csak előnyére válik a kiállításnak, mely a hatalmas pavilonokban mintaszerű elrendezést és fokozottan érvényesülő szakszerűséget mutat. A fülkék körül rengeteg a bámulók száma, de nem egy helyen komoly üzletkötést is figyeltünk meg. A hetedik prágai mintavásár tehát a legjobb auspiciummokkal indult. A vas-, gép-, üveg-, porcellán-, butor- és építőanyagzakma vannak leginkább képviselve. A textil-, vegyszeti- és élelmiszeriparok, ugylátszik, Reichenberg kiállítási piacát preferálják. Különös figyelmet kelt a francia csoport, amely kollektív módon szinte különálló részét alkotja a kiállításnak. Egyéb külföldi cég kevés van és Szlovenszók is alig van képviselve a mintavásáron.

A vágóhídi vizsgálat. Megirtuk, hogy a vágóhídon tegnap Modolea belügyi államtitkár vizsgálatot tartott. E vizsgálat súlyos mulasztásokat fedezett fel, amikről az államtitkár haladéktalanul jelentést tett a polgármesternek. A polgármester azonnal intézkedett, hogy a legsürgősebb hibákat kijavítsák, hogy a trágyadomb eltávolíttassék és hogy a világitási zavarok megszűnjenek.

A Sfatul akciói. A Sfatul szombaton Nagybányán alakuló közgyűlést tart, amelyre Kolozsvarról Romanivici, Somogyi Miksa és Rózsa Mór utaznak el. A Sfatul az általunk ismertett Luszti-ügyben teljesen magáévá tette a Postakert-utcai kereskedő sérelmét és tiltakozni fog a törvényszék elnökénél. A maximálásról szóló rendelet ugyanis határozottan kimondja, hogy a lisztkereskedők megfelelő arányban kevert lisztet minden körülmények között árusíthatnak. A jelen esetben annál inkább is megtehetette ezt a kereskedő, mint hogy ő maga ilyen keverési arányban kapta a lisztet a malomból.

A magyar Jegyintézet emeli a bankamatot. Budapestről jelentik: Pénzügyi körökben ma az a hír terjed el, hogy az Állami Jegyintézet a hivatalos bankamatlábát rövidesen fel fogja emelni. A Jegyintézet a bankrátát 19 szá-

szám alatti rendelkezése enyhíti az idegen lejletétek blokkjában, mi nyilván egyik eredménye a pénzügyminiszter utjának. Az új intézkedés szerint minden külföldi lejletéteket, amelyet kereskedők és iparosok helyeztek el, szabad forgalom tárgya. A jövőben csak a pénzintézetek által román pénzintézeteknél „blokkálaté” megjelöléssel letétbe helyezett összegek állanak forgalmi korlátozás alatt. A rendeletet az összes pénzintézeteknek megküldték.

zálékkal körülbelül 3 hónappal ezelőtt emelte fel. A változott viszonyok a Jegyintézet vezetőségét kényszerhelyzet elé állítják, ami a magyar gazdasági életre semmiképpen sem előnyös, mert a Jegyintézet tarifaemelését nyomon fogják követni a bankok is.

A mai valutapiac

A lej újabb esése. Hossz a belföldi pénzpiac. Zuhan a német márka és a francia frank

(Kolozsvar, szeptember 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Amit a tegnapi beszámolóinkban várhatónak jeleztünk, az mára teljes mértékben bekövetkezett. Már a párisi zárlat és az utótőzsdé a lej husz pontos esését hozta, 805-tel jegyezték. A zürichi tőzsdé is némileg eszkomptálta a lej párisi esését, amennyiben a tegnapi 252 $\frac{1}{2}$ -es árfolyamról 250-re esett. A lej esését még növeli a francia franknak az újabb esése a nemzetközi pénzpiac. A mai zürichi zárlat már 30-70-nel jegyzi a frankot. A francia franknak az esése természetesen óriási hosszt eredményezett a párisi tőzsdén, ami a belföldi pénzpiac is nagy árfolyamemelkedéseket idézett elő. A bucaresti tőzsdén is nagy árfolyamemelkedések voltak. A német márka a mai nap is 30 százalékat veszítette el a tegnapi értékelésének. A cseh koronát egy hetes emelkedés után a 16-50-es zürichi árfolyam körül stabilizálnak mondhatjuk. Habár Novák cseh kereskedelemügyi miniszter a pozsonyi mintavásár alkalmával mondott beszédében kijelentette, hogy ajánlja az érdekelteknek, hogy a cseh koronánál se besszre, se hosszra ne spekuláljanak, mert az stabilizálódni fog, a belföldi pénzpiacra mégis újabb emelkedést várnak.

Irányzat: Lejben és francia frankban esés, német márkában zuhanás.

Szeptember 7-én 100 lejért fizettek Kolozsvar:

8000—9000 külf. magyar koronát,
14000—15000 belf. magyar koronát,
7-90—7-91 francia frankot,
2-39—2-40 svájci frankot,
0-44-50—0-44-75 dollárt,
10-01—10-02 olasz lírát,
31400—31700 osztrák koronát,
15-73—15-74 cseh koronát,
0-9-70—0-9-75 font sterlinget.

Valutapiac szeptember 7-én:

Bukarest. Devizák: Páris 1245, London 1018, Newyork 230, Róma 975, Zürich 41-00, Prága 675, Bécs 32 $\frac{1}{2}$, Budapest 140, Berlin 40.

Bukarest. Valuták: Napoleon 800—810, márka 45—60, léva 190—200, török líra 115—116, font sterling 1020—1025, francia frank 1260—1270, svájci frank 40 $\frac{1}{2}$ —, líra 9-40—9-60, drachma 360—400, dinár 210—220, dollár 227—230, lengyel márka 10—11, osztrák korona 32—33, magyar korona 75—90, cseh korona 650—660.

Zürichi nyitás: Berlin 14, Newyork 556, Páris 3085, London 2513, Milano 2365, Prága 1650, Budapest 3, Belgrád 585, Bukarest 250, Varsó 23, Bécs 78 $\frac{1}{4}$, Amsterdam —.

Jugoszláviában felemelték a vasuti tarifát. Belgrádtól írják: A szeptember elsején életbe lépett tarifa huszonöt százalékkal drágítja meg a fa fuvardíját, a szén szállítási díját pedig nyolc százalékkal. Egy vagon fánál a fuvardíj az eddigivel szemben 300 kilométer távolságban 480 dinárról 600 dinárra emelkedett. Az általános szállítási távolság 500—600 kilométert tesz ki a horvátországi erdőségektől a Vajdaságba, úgy hogy a tarifaemelés egy vagon fa árát 200—250 dinárral drágítja meg. Felemelték a személytarifákat is szeptember elsejétől. Itt a drágulás az alacsonyabb osztályoknál: személyvonat II. és III. osztályánál körülbelül 40 százalékat, a gyorsvonat I. és II. osztályánál körülbelül 10 százalékat tesz ki.

* **Kézimunka-előnyomda a Patent Áruházban,** Fötér 18. Legszebb külföldi munkák, feltűnően olcsó árak.

* **Székrekedés.** Bamberger orvostanár, a szívbetegek tankönyvének megalkotója, megállapította, hogy a **Ferenc József** keserűvíz nagyon megbízható hashajtó. (2)

* **„Modéles Elegantes“ Dr. Fekete** né divatszalonja, Mikó-utca 30. az őszi szezon megkezdte. Legújabb őszi modellek, ruhák és kabátok. Vállal mérték és modell után. Telefonszám 554.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Heti műsor

Szombat délelőtt 9 órakor: Huszonkét dalárda kötött versenye. Mérsékelt emelt helyárakkal. Sorozatszám 22.

Szombat délután 3 órakor: Huszonkét dalárda szabad versenye. A délelőtti 22-ös sorozatszámú jegy érvényes.

Szombat este 8 órakor: Bajadér. Kolbay Ildikóval Tolnay Andorral, Neményi Lilivel, Berky Józseffel. Bérletszünetben. Premierhelyárakkal. Sorozatszám 23.

Vasárnap délelőtt 11 órakor: A kolozsvari Iparos Egylet dalárdájának jubiláris hangversenye. Premierhelyárakkal. Sorozatszám 24.

Vasárnap délután 4 órakor: Az összkarok előadása 1000 dalos közreműködésével és a díjak kiosztása. Rendes helyárakkal. Sorozatszám 25.

A színházi iroda hírei:

Az a rendkívüli érdeklődés, amellyel a közönség Medek Anna és dr. Székelyhidy Ferenc fölépéseit kíséri, arra indította a művészeket, hogy két estével meghosszabbítsák vendéglátóikat. Így kedden a Bohéméletben csütörtökön az Álarcosbálban fognak föllépni. A Bohéméletben Pfeiffer Alfréd is föl fog lépni vendégként. A Bohémélet Musettejét s az Álarcosbál Oszkárját Kolbay Ildikó énekl. Ugy a keddi, mint a csütörtöki előadás jegyeit már most meg lehet váltani. — Nyedszer adják héttől este Jókai Mór dramatizált regényét a Fekete gyémántokat. A főszerepekben Baróti Erzsivel, Táray Ferencel, Lengyel Vilmossal, Forgács Sándorral és Mihályfival. — A Magyar Színház kitűnő énekes primadonnája Kolbay Ildikó ma este lép föl először ez idényben. A Bajadér címszerepét fogja játszani. Az előadás érdekességét emeli, hogy Radjmit ezuttal először fogja Tolnay Andor játszani. — A jövő hét nagy színházi szenzációja a Babavásár bemutatója lesz. A mulatságos új operett kettős szereposztásban fog színrekerülni. A pénteki premieren Zöldhelyi Anna, Bányász István és Réthely Ödön lépnek fel, a hétfői negyedik előadásra pedig ugyanezeket a szerepeket Bartók Etel, Berky József és Sümegei Ödön fogják játszani. Igen hálás szerepe van a darabban Neményi Lilinek, Leöveynek és Nagy Gyulának. — Gyors lépésekkel közeledik Lehár briliáns operettje a Kék mazur első jubileuma felé. Szerdán este már 23-adszor adják s ezuttal új szereplőktől fogja láthatni a közönség a vezető szerepeket. Zöldhelyi Anna, Neményi Lili és Tolnay Andor fogják a vezető szerepeket játszani.

TUNGSRAM

A legjobb villanykörte Mindenütt kapható.

Rothmann Márton szabókéllékek és Cluj, str. Matia (v. Mátyás kir.-utca) 2. sz. rövidáru raktára. Eladás nagyban és kicsinyben. Vidéki megrendeléseket postán eszközöl

Kiállításán el nem adott tárgyak olcsón vásárolhatók a Keren Kajemet-irodában délelőtt 10—12-ig

Megváltotta-e már ujévi üdvözlétét a Keren Kajemet javára? Dija 30 lej

Telefon 758

INDUSTRIA TEXTILA ARADANA SOCIETATE ANONIMĂ

★ **Románia legnagyobb textilgyára Arad** ★

ARADI TEXTILGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Telefon 758

Erdélynek legdusabban felszerelt rövid-, nürnbergi-, disztrii- és játékaru nagykereskedése

NUSSBAUM TESTVÉREK

TARGU-MUREȘ—MAROSVÁSÁRHELY

Telefon interurban 200

Eladás csak viszonteladóknak!

A gőzostály férfiak részére van fenntartva

A Diana-fürdő hétfőn, 10-én

egész nap nyitva van

Telefon: 10—25. Sürgőnycim: Mártonffypelz

Mártonffy Testvérek szücsök

szücsárúháza Cluj, Piața Unirii 20.

Legujabb szőrmemodellek állandóan raktáron!

Sportkabátok 2—3000 Lejtől feljebb.

Állandó szőrmekiállítás!

Mindennemű prémbőrök, feldolgozott szőrmeárak nagyban és kicsinyben.

Engros Endetail

ROTTMANN KAROLY ÉS TÁRSAI R.-T.

TIMIȘOARA—TEMESVÁR KIRALYI UDVARI SZÁLLITÓK

GYÜMÖLCSPÁLINKA TERMELÉS, BORNAGYKERESKEDÉS, SZESZSZABADRAKTÁR SZESZDENATURÁLÓTELEP. 1364

RUM ÉS LIKÓRGYÁR COGNAC FŐZDE

Telefon 494 **15%** Telefon 494

gyarapodik vagyona,
ha levélben vagy személyesen
o o adja fel rendelmenyét. o o

Meg nem felelő árut visszaveszünk.
1291

Nagy Áruház
rövid, kötött, norinbergi és papirkereskedés
Cluj, Piața Mihaiu Viteazul

Férfikalapokat

fest,
tisztít,
formál
és vasal

Fehér István kalaposmester,
Cluj, Unió-utca 21. Redout.

Postai megrendelések is eszközöltnék!

Fabrică de case de bani
Geldschrank - Fabrik
Pénzszekrénygyár

JAKABFI & CO. TIMIȘOARA
Str. Timofei Cip.
(Battyány-utca) 3. szám
Telefon 12—68

Képviseletek Erdély részére kerestetnek

Telefon 81. **Ládagyár** Fiókküzet: Egeres

Mindennemű ládákat és fadóbozokat összeszegezett és szűszedett részekben megrendelésre azonnal készit és szállit a legolcsóbb napt áron 1351

Sajovics és Lebovits fakeserke des és ládagy ár
Cluj, Strada Cernauți (volt Kajántól-ut) 1 szám

Hala de Coloniale

Mond & Grün
Str. Londrei (Hossz u. 1)

CLUJ Tel. Int. 14—76

Citrom Szardinia kis doboz
Mazzola

é r k e z e t t !

Betonkeverőgépek

valamint az összes cementipari gépek, u. m. cementtöcserepek, betontéglák, üreges betonblokkok, cementterazzo, granitoid, járdalapok gyártására kézi és erőhajtásra berendezve, formák, betoncsövek, kutgyűrűk, lépcső és egyéb építési anyagok gyártására. Teljes asbestcementpalagyári berendezések, 1-a cementfésztékek stb. stb. raktárról azonnal szállíthatók.

MODERNA
Építőipari Gépek és Radiátor Rt.
Brasov, Kis ucca 12.

Árlapok és költségvetések díjmentesen!
Mielőtt cementipari gépet vásárol, kérjük raktárunk megtekintését!

Feketeerdői üveg
és mindennemű
porcellánárut
legolcsóbban

Telefon 586

Kerekes Ernő
áruházában vásárolhat
Cluj, Calea Reg. Ferdinand No. 4.
Engross! Endetail! 1484

Mégis csak legjobb a késnélküli borotváló por, amely az ország legrégebb gyártmánya

„RASOL IDEAL“

Kapható 1-es, 2-es és 3-as minőségben (utóbbi a legerősebb) 1/4, 1/2 kg. szép kivitelű csomagolásban. 5 kg. vétel franco-franco lei 130.—, kisebb mennyiségben lei 30.— kgkint. Óvakodjunk az ártalmas utánzatoktól. Csak az „Ideal“ felirású valódi

Reszling József fodrász
Cluj, Calea R. Ferd. 30. (a nagy vashid mellett).

a vasuti tarifát-
elsején életbe-
drágítja meg a
ját pedig nyole
avardij az eddi-
ságban 480 di-
z általános szál-
t tesz ki a hor-
rba, ugy hogy a
00—250 dinár-
emélytarifákat is
s az alacsonyabb
III. osztályánál
svonat I. és II.
ot tesz ki.
a Patent Áru-
di munkák, fel-

orvostanár, a
kötője, megállá-
sserűviz nagyon
(2)
r. Feketéné
az őszi szezon
lek, ruhák és
után. Telefon-

ÉSZET

szonkét dalárda
emelt helyarak-

szonkét dalárda
i 22-ös sorozat-

Kolbay Idikó-
yi Lilivel, Berky
Premierhelyarak-

tolozsvári Iparos
s hangversenye.
ám 24.
szkarok előadása
el és a díjak ki-
Sorozatszám 25.
rei:
amellyel a kö-
hidy Ferenc föl-
vészeket, hogy
éggjátékukat. Így
on az Álaros-
néletben Pfeiffer
A Bohémélet
rját Kolbay Il-
a csütörtöki elő-
váltani. — Ne-
Mór dramatizált
A főszerepekben
Lengyel Vilmos-
val. — A Ma-
ronnája Kolbay
z idényben. A
Az előadás ér-
ezuttal először
A jövő hét nagy
emutatója lesz.
szereposztásban
teren Zöldhelyi
Ödön lépnek fel,
ugyanazeket a
sef és Sümegi
s szerepe van a
eynek és Nagy
közledek Lehar
első jubileuma
adják s ezuttal
zöntség a vezető
nyí Lili és Tol-
eket játszani.

Illanykorte
kapható

a) 2. sz.
et postán eszközölő

t 10—12-ig
a 30 lej

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetést egyszerezési díja szavanként 2 lel. Vasnapi betűvel szedett szavak 3 lel. Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szög — 20 lel. Jellegű hirdetésekre semminemű felvilágosítást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetéseknek a kiadóhivatalban vehetők át, vidékiek a kívánt címre továbbíthatnak. Erre a célra a hirdetési díjon kívül 2 lel 60 bani bélyegköltés fizetendő.

Eladó 220 literes pálinkafőzőüst, súlya cca 100 kgr., keveset használt. — Abraham Testv. Kolozsborsa. 6192

Erdély egyik nagyobb városában 30 év óta fennálló üzemben levő butorgyár teljes felszereléssel, raktárral együtt eladó, esetleg tőkés társat keresünk hozzá. Ajánlatokat „Butorgyár” jellegűen a kiadó továbbítja. 6188

Szűcs-szabász munkavezetőnek felvétetik

azonnalra évi fizetéssel.

Cím a kiadóban

Vasszakmában teljesen jártas segédet keresek azonnali belépésre. Úvegészhez érték előnyben. — Sternberg Izidor Marosludas. 6185

Keresünk gyakorlott német-magyar gyors- és gépirőnt azonnali belépésre. „Meteor” papírnagykereskedés Cluj, Unió-u. 13. 6183

Eladó fűszerüzlet forgalmas helyen, megyeszékhelyen. „Forgalmas” jelű alatt a kiadóhivatal továbbítja az érdeklődők leveleit. 6112

Intelligens izr. család szeptember 15-re két kisebb iskolás fiút teljes ellátásra elfogad, hol magánórát is kaphatnak. Cím a kiadóban. 6194

3000 darab jókarban levő zsák olcsón eladó. Mandl Márkus Sibiu. 6193

Ügyes fiatal szolgáló felvétetik. „Uj Kelet” Str. Baron L. Pop 10.

Poale Cedeknél jobb 22. sz. férfi, 29. sz. női ülés örök áron átadó. — Bövebbet a samesznál. 6189

Egy magányos kertészlakás a város közepén, 2 szoba, üveges veranda, konyha, melléképítmények lelépés ellenében sürgősen átadó. Jellege: „60.000 lej” a kiadóban.

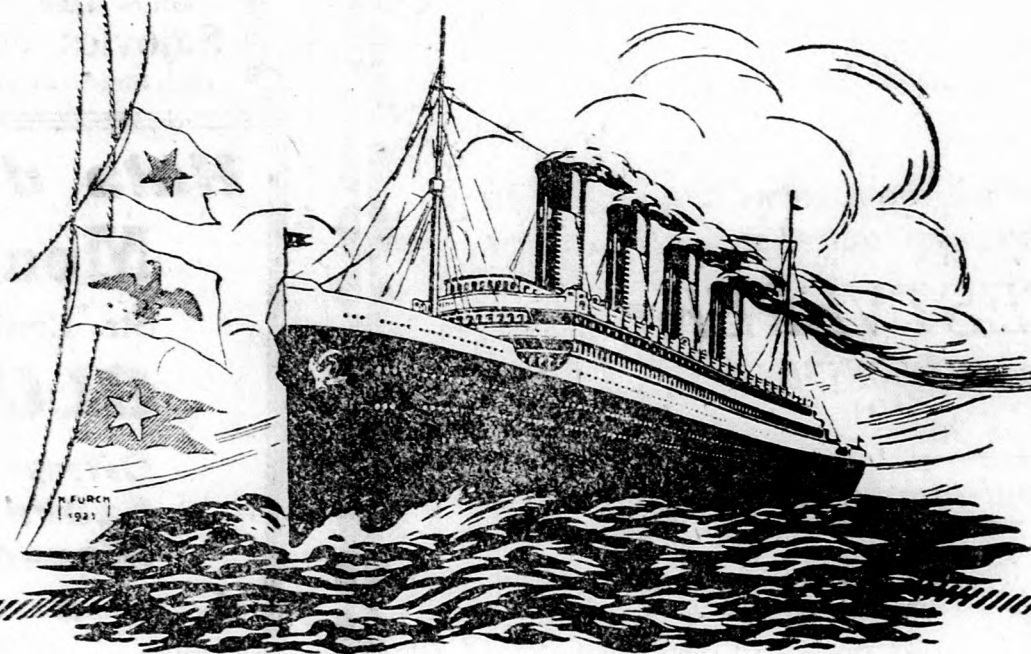
LEGUJABB NŐI PÁRISI, BÉCSI FILCKALAPOK KAPHATÓK

és ugyanarra a formákra átforgalmazhatók Masamodok jutányos árban részesülnek!!

FEHÉR

Cluj-Kolozsvár, Unió-utca 21. sz., (Redout)

KÖZVETLEN ÚTVONALAK

BUKAREST - TEMEVAR - NAGYVARAD ÉS HALMITOL.

Hamburg-
Bréma -
Antwerpen-
Cherbourg

Amerika-
Kanada -
Argentína-
Brazília

KERESZTÜL
A VILÁG LEGHIRESEBB GÖZHAJÓIN

HETENKINT 3-SZORI HAJÓINDULÁSSAL
AMERIKA-ÉS KANADÁBA

GYORS, KÉNYELMES ÉS BIZTOS. A 2 ÉS 3 OSZTÁLY BERENDEZÉSE
2-4 VAGY 6 SZEMÉLYES KÜLÖN KABINJAIVAL FELÜLMULHATATLAN.
ELSŐRENDŰ NEMET KONYHA ÉS KISZOLGÁLÁS.
PROSPECTUST ÉS HAJÓMENETRENDÉT INGYEN ÉS BERMENTVE KÜLD

N. BRÜCK & CO.

BUKAREST * TIMISOARA - JO/EF/TADI
STRADA SARINDAR N° 12 STR. I. C. BRATIANU (HERRENGAZE) N° 8

ROMANIA LEGNAGYOBB HAJÓÜGYNÖKSÉGE
DIJTALAN FELVILÁGOSÍTÁS ÚTVELÉL-ÉS VIZUMÜGYEKBE.
LEVELEZÉS MINDEN NYELVEN - IRJATOK AZONNAL!

Mindenki legszívesebben

1497

Kapható:
Fiókraktár Cluj,
Regele Ferd. 14
(Wesselényi - u.)

TURUL CIPŐT

vísel, mert az elegáns, tartós és jutányos

Üzletváltozás miatt nagy kiárusítás!!

Husz százalékos
kedvezmény!!

Az összes raktáron levő áruk, ugymint
sifonok, férfi és női gypajuszövetek, továbbá női-, férfi- és gyermekharisnyák stb. stb.
Rövidáru cikkek!

Husz százalékos
kedvezmény!!

G. Friedmann Cluj, Cal. Reg. Ferdinand (az Uránia-palotában)

Önmaga ellen vét, ha nem Nagy és Szilágyi-

nál festeti és tisztítja ruháját. Cluj, gyár Strada Baritiu (volt Malom-utca) 4. Felvételi helyek: Kosuth Lajos-utca 36. és Galamb-utca 23. szám alatt

ענגראמס
אנד
ען דעמאל
אתרוגים
!
לולבים והדסים
ביליוסט צו האבען אין דער פאפיערהאנדלונג
Weinstein & Friedmann, Cluj דער פירמא

ALAPITVA TOTT
1873

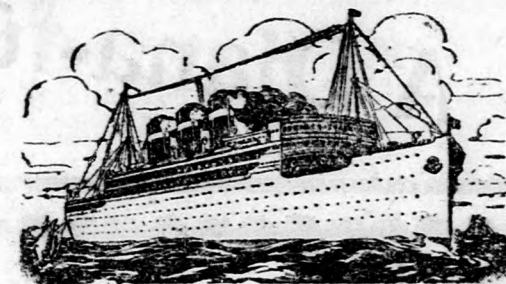
SEEMANN

ÉPÜLET, MŰLAKATOS, VAS- ÉS RÉZ-
BUTOR, JÉGSZEKRÉNY, KOVÁCS-
FUVÓ ÉS MÉRLEGGYÁROS

KOLOZSVÁR

Ugyanott eladó egy 6. cséplőgarnitúra
elevátorral vagy anélkül

Fabre-Line

FRANCIA HAJÓZÁSI TÁRSASÁG

Közvetlen vonalak — átszállás nélkül —

Constanța-Newyork

között és tranzit Kanada felé.

A „Kanada” hajó indul szeptember hó 8-án.

Külön hajójáratok

Constanța-Jaffa-Marseille

között.

A „MADONNA” gőzös indul augusztus 31-én.

Információk és jegyek kaphatók:

Fabre Line Bukarest, Pasagiul Comoedia

Felvilágosítást nyújt még: Reclama Cluj, A. Iancu 3.

Telefon:
és kiadóh
Zs. N. Sz.

A kéziratok
szerkesztő
zendők. K
adur

Cluj-Kol

Az a

A fa
A mai kö
tizezrekrő
még ha e
tenek. Mi
azok az e
történelem
keztünk v
aristokrát
font fehé
galambpár
kanálshul
számok m
még a vil
keményed
a berlini
hoz a má
tulnőnek e
mögülők e
lását, ha
és az éhe
mint a tra
egy angol
dollárért n
nap még e
dollár. Ez
szinte perc
e pillanatb
kenyeret v
csak egy
tetlen az
egész ném
közepette
hivatalnok
ben heten
béréből sz
font hust

Ma
pénz mind
nak. Az u
körök szá
német érte
német ko
passzív el
naponta m
bármilyen
ban nem v
sem polit
rotációsai f
márkatöme
toztatlan m
a bünbakk
próbálták e
egész val
és siber t
kezdik bel
megállapít
oparatív be
tani végre
Tartozik és
Stresse
deben már
lyes tettek
is jelentke
mának két
tetni a tob
pénzügyi sz
hozni, vagy
pénzügyi di
amelynek s
devalválás
nemert bevez
rült tervek
mérlegelésre
gabonavalut
iparé, amely
kivánja. A
telre, szüksé
önzetlenség
sági élet csa
helyzetéből,